

ПРОБЛЕМИ ДОВГОСТРОКОВОГО КРЕДИТУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

*О.А. Бойко, здобувач вищої освіти, групи Ф-2/1
обліково-фінансовий факультет, МНАУ*

Кредит та, і загалом, кредитні відносини мають важливе значення в житті будь-якого громадянина. Поняття "кредит" має загальноживаний характер, тому що купівлею в кредит речей побутового вжитку, рухомого і нерухомого майна, сучасних гаджетів тощо не здивуєш в сучасному світі.

Сучасне довгострокове кредитування має низку проблем. Вивченням та систематизацією даних проблем займалися В. Базилевич, В. Василенко, Д. Гриньков, А. Євтуха, В. Міщенко, А. Мороз, С. Науменка, С. Щеглов та інші. В їхніх наукових статтях відображається сучасний стан та проблеми, а також перспективи майбутнього розвитку системи довгострокового кредитування

Довгостроковий банківський кредит в широкому розумінні це зобов'язання підприємства перед кредитною установою (банком), які повинні погашатися протягом терміну, що перевищує один рік з дати складання балансу, а також пролонговані короткострокові кредити (позички), які перейшли до складу довгострокових[1].

Через умови ринкової економіки, що склалися в Україні, не існує злагодженої системи довгострокового кредитування, яка би дотримувалася всіх норм, що гарантують успішну діяльність в ній.

У створенні досконалої системи довгострокового кредитування необхідно пам'ятати головний фактор - забезпечення банків довгостроковими кредитними ресурсами. Власні кошти банку чи державні кошти - головні джерела ресурсів для довгострокового кредиту[2].

Метою залучення довгострокових кредитів підприємствами, в більшості випадків, є фінансування довгострокових активів, а саме основних засобів (тобто їх купівля, відновлення, модернізація тощо), нового обладнання чи різноманітних видів необоротних активів. Підприємствам, які не володіють або

володіють недостатньою сумою коштів для розвитку виробництва, банки надають довгострокове кредитування капітальних вкладень, або ж іншими словами довгострокові інвестиційні кредити.

Вдалиий майбутній розвиток довгострокового кредитування може розв'язати багато соціально-економічних проблем.

Проблемним постає питання, що стосується гарантованого повернення довгострокових кредитів. На даний час, воно знаходить свій розв'язок за рахунок кредитних проектів, забезпечених іпотекою (вид забезпечення виконання зобов'язання через надання під заставу нерухомого майна, що залишається в розпорядженні іпотекодавця)[3].

В сучасному світі система довгострокового кредитування є неможливою без використання інноваційних технологій, через що варто звернути на них більше уваги.

Наступна проблема, що стосується тієї ж системи довгострокового кредитування - нерівномірний розподіл довгострокових кредитів по всій території України. Зсилаючись на статистичні дані, то у Центральному та Придніпровському регіонах країни найбільш активно залучають банки для фінансування різних інвестиційних проектів, в той час як Поліський та Подільський регіони отримують найменшу частку довгострокових кредитів, що у відсотках становить від 0,1 до 0,4 загальної суми наданих кредитів[4].

До списку проблем тієї ж системи відноситься і проблема ціноутворення довгострокових кредитів. В Україні розвиток процесів у сфері сучасного ціноутворення відбувається поступово, а саме від інфляційного до комерційного ціноутворення. Щодо практики, то застосування продуманих механізмів ціноутворення не зустрічається. Без наукового підходу, що базується на різноманітних теоретичних засадах, практичне ціноутворення у фінансових організаціях є хаотичним процесом, що нагадує рух молекул у повітрі[5].

З появою кредитної форми навчання та впровадженням її особливе місце в довгостроковому кредитуванні населення можуть зайняти кредити, що

стосуватимуться людського капіталу - на навчання та кредити, що, безпосередньо, стосуватимуться професійних здібностей та вмінь громадянина, які необхідні аби підготувати професійну базу для малого підприємства. Якщо банківські установи все ж таки запровадили цей вид кредитування, то необхідно, щоб воно здійснювалось у разі виникнення матеріальних проблем, особи, що має намір взяти кредит, тобто неодноразово. Наприклад, перехід зі школи в ліцей чи коледж, вступ до університету тощо. До того ж, термін погашення кредиту може бути, наприклад, до 10 років і з можливим відстрочення виплат.

Для подолання проблем та поліпшення системи довгострокового кредитування до цілим буде:

1. Покращити нормативно-законодавчу базу, враховуючи закони, метою яких є захист прав кредиторів. Нововведений закон "Про банківське кредитування" надає змогу збільшити обсяги кредитування. Це позитивно вплине на банки, позичальників, державу[6].

2. Зменшити ціну кредитування та розширити межі до широкого кола клієнтів.

3. Розробити та затвердити єдину методичну базу організацій кредитування, адже в Україні налічується близько 200 банківських установ, які різняться між собою власними внутрішньобанківськими положеннями.

4. Вирішити питання пільг щодо створення обов'язкових резервів, оподаткування доходів і використання прибутку банку та інші.

Отже, система довгострокового кредитування, що склалася в Україні не відповідає міжнародним стандартам умовам ринкової економіки. Сучасне кредитування характеризується різноманітними кредитами широкого кола банків, які, на жаль, не враховують виробничі потреби населення. Для вирішення низки проблем необхідно кардинально змінити систему довгострокового кредитування, а для цього потрібна взаємоузгоджена плідна праця держави та банків, щоб досягти позитивного ефекту. В свою чергу, для цього необхідні оновлені сучасні підходи до вивчення діяльності банків, інакше

кажучи, ретельні дослідження, які гарантовано принесуть успіх та вирішать, як не всі, то хоч частину проблем системи довгострокового кредитування населення.

Література:

1. Бондаренко Н.В. Сучасний стан кредитування комерційними банками фізичних осіб в Україні / Н.В. Бондаренко // Збірник наукових праць УНУСВ. – 2014. – Вип. 85. – С. 242–248.
2. Брітченко І.Г. Особливості використання скорингових систем у банківському кредитуванні фізичних осіб / І.Г. Брітченко, О.М. Момот // Фінанси, облік і аудит. – 2011. – Вип. 17. – С. 31–37.
3. Васюренко О. Ефективність кредитування фізичних та юридичних осіб банками України: методологія аналізу стохастичних границь / О. Васюренко, В. Ляшенко, В. Подчесова // Вісник Національного банку України. – 2014. – № 1. – С. 5–11.
4. Основні показники діяльності банків України // Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798.
5. Рисін В.В. Залучення заощаджень населення фінансовими посередниками: монографія / В.В. Рисін. — Львів: ЛБІ НБУ, 2015. — 213 с.
6. Постанова Кабінету Міністрів України № 187 від 27.02.2013 року «Державна програма активізації розвитку економіки на 2013-2014 роки» — Електронний ресурс -Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187-2013-п>.

***Науковий керівник – Бурковська А.В.,
канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет***